

Галацька В.Л.

*кандидат філологічних наук, докторант,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

Мироненко М.А.

*кандидат технічних наук, доцент,
Національна металургійна академія України*

ФЕНОМЕН ПЕРСОНИ ФЛОРЕНС ФОСТЕР ДЖЕНКІНС: УКРАЇНСЬКА ТЕАТРАЛЬНА РЕЦЕПЦІЯ

Чи любите ви оперний спів? Чи любите ви оперний спів настільки, що навіть якщо всі вам кажуть про відсутність даних до виступів на сцені, ви все одно вперто йдете до визначеної вами й лише вами мети? Чи здатні ви йти проти течії все життя, щоб наприкінці його заслужити концерт на біс у Карнегі Холлі?

Цю статтю присвячено саме аналізу такого культурно-психологічного феномена та його інтерпретації сучасними засобами театрального мистецтва.

Перш за все варто зупинитися на самій персоні американки Флоренс Фостер Дженкінс (англ. Florence Foster Jenkins), життєва вдача якої ось уже понад сім десятиліть не залишає у спокої велику кількість наших сучасників, які висловлюють цілком протилежні думки щодо її акторських і вокальних здібностей.

Нарциса Флоренс Фостер (англ. Narcissa Florence Foster) народилася 19 липня 1868 року в містечку Уїлкс-Баррі, штат Пенсильванія (англ. Wilkes-Barre, Pennsylvania) у заможній родині адвоката Чарльза Дорранса Фостера (англ. Charles Dorrance Foster) та його дружини Мері Джейн (англ. Mary Jane Hoagland) [1]. Ім'я Нарциса виявилось знаковим у долі маленької дівчинки, адже від народження увесь світ обертався начебто лише докола неї. Батьки прагнули дати своєму єдиному чаду все найкраще. Звичайно Флоренс отримала змогу відвідувати уроки вокалу, що визначило сенс її життя. Незважаючи на те, що вчителі були одностайні у більш ніж посередніх здібностях дівчинки щодо перспектив постановки оперного голосу, міс Фостер залишалася непохитною – вона має стати відомою оперною дивою. Навіть відмова батька фінансово підтримувати музичні забаганки єдиної доньки не зупинила сімнадцятирічну дівчину. Вона втекла з батьківського дому до Філадельфії з лікарем за фахом Френком Торнтоном Дженкінсом (англ. Frank Thornton Jenkins), за якого вийшла заміж у 1885 році.

Та шлюб виявився нетривалим. Чоловік, як до цього і батько Флоренс, не оцінив вокальні здібності молодої дружини, тому в 1902 році вони розлучилися. Повертаючись до родинного дому Флоренс не поспішала, мешкала у Філадельфії, заробляючи на життя приватними уроками гри на фортепіано. У 1908 році вона познайомилася із театральним актором Сент-Клер Бейфілдом (англ. St. Clair Bayfield), який на довгі роки став її імпресаріо.

Після смерті батька в 1909 році Флоренс Фостер Дженкінс успадкувала чималі статки останнього. Це дозволило їй переїхати до Нью-Йорка і заснувати

там товариство шанувальників музики Верді, в рамках якого відбувалися виступи самої співачки.

Спочатку Флоренс із власного гаманця фінансувала проекти товариства: різноманітні концерти та благочинні вечори класичної музики та оперного співу. Смерть матері в 1928 році дозволила співачці збільшити фінансування різноманітних вокальних проектів і перетворила Флоренс Фостер Дженкінс майже на міфічну постать (рис. 1). На початку 1930-х у Нью-Йорку про неї ходило безліч бувальщин і легенд, а її виступи й чудернацькі костюми не залишали байдужими жодного з тогочасних глядачів.

Шанувальники її творчості просто вимагали виступу на біс у Карнегі-Холлі (англ. Carnegie Hall). І ця подія таки сталася 25 жовтня 1944 року, незважаючи на військовий стан, кризу та високу вартість квитків. Того дня Флоренс Фостер Дженкінс повною мірою відчула, що значить бути знаменитим у Америці. Оплески були гучнішими за нестримний сміх у залі.

Оперної співачки не стало 26 листопада того ж таки 1944 року. Але вона здійснила власну мрію. Чи багато хто з нас може цим похизуватися...

Ось така історія життя стала основою для численних п'єс та сценарію художнього фільму. Найцікавіше, що неабиякий інтерес до персони Флоренс Фостер Дженкінс виник на початку ХХІ ст. Лише за останні п'ятнадцять років на сценах Старого й Нового Світу поставлено чотири п'єси за мотивами життя співачки та знято художній трагікомедійний фільм із Меріл Стріп та Г'ю Грантом у головних ролях [2; 3].



Рис. 1. Флоренс Фостер Дженкінс (фото 1940-х рр.) [1]

В Україні 24 червня 2016 року на сцені Театру імені Івана Франка відбулася прем'єра вистави «Незрівнянна» з Наталею Сумською та Анатолієм Хостікоєвим у головних ролях [4]. Режисером цієї постановки виступив сам Анатолій Хостікоєв, присвятивши її ювілею актриси та дружини Наталії Сумської. Від початку 2017 року виставу побачили у різних містах України, наприклад 17 січня у Львові (рис. 2, а). Автори статті були глядачами цієї

вистави 11 лютого 2017 року в Дніпровському академічному театру опери та балету (рис. 2, б).

За основу режисером-постановником Анатолієм Хостікоєвим було взято п'єсу британського драматурга Пітера Квілтера (англ. Peter Quilter) «Glorious!», яка з успіхом йде в Британії та США від кінця 2005 року [5].

Та режисер вміло імплементував сюжет п'єси британського драматурга до реалій сучасного українського буття, використовуючи за для цього численні візуальні засоби й перетворюючи виставу на інтерактивне дійство, у якому глядач перетворюється на безпосереднього учасника театрального дійства. У певні моменти п'єси навіть виникає ілюзія абсолютного занурення у сюжетну канву вистави.



а)



б)

Рис. 2. Афіші вистави «Незрівнянна» у містах Львові та Дніпрі

Найяскравішим моментом української рецепції цієї п'єси, на нашу думку, є монолог головного героя, роль якого виконує Анатолій Хостікоєв, який в амплуа конференсьє спілкується з глядачами, коментуючи події п'єси. Актор перед глядачем відкриває душу, пояснюючи свої фобії та тривалі вагання. А зацитовані актором зі сцени фрагменти листів з фронту американських солдат 1944 року переносять нас у реалії сьогодення: 2017 рік, третій рік російсько-української війни, сором'язливо названої нами АТО, листи з фронту не менш щемливі, ніж у далекому 1944-му... І непереборна віра в перемогу над своїми комплексами, життєвими труднощами, в перемогу над ворогом, який так підступно вдарив у спину.

Напевно, головний сенс життя людини полягає в тому, аби залишатися самим собою, мріяти, кохати, любити кожен день на цьому світі... Саме цю думку прагнули донести глядачам автори та актори вистави «Незрівнянна».

Для Наталі Сумської це, напевно, найхарактерніша роль з усього нинішнього репертуару. Як свого часу зазначала зірка Бродвею Джуді Кей (англ. Judy Kaye), яка зіграла роль Флоренс у п'єсі американського драматурга Стівена Темперлі (англ. Stephen Temperley) під назвою «Souvenir», важливо було добре «заспівати так погано» [1]. За словами Наталії Сумської з цією надзадачею вона впоралась на відмінно, адже у Львівській опері високоповажні глядачі влаштували їй обструкцію та вимагали зупинити виставу, настільки були обурені незграбним співом актриси на початку вистави.

Власне, за нашими відчуттями перша дія вистави також залишила у глядачів гіркий присмак звичайного «розводу на гроші». Та вже друга дія не залишила сумнівів щодо непересічності цієї театральної постановки. Тож залишається акторам і постановникам вистави «Незрівнянна» побажати подальших творчих успіхів на театральній ниві.

З огляду на проблематику міжнародної науково-практичної конференції, частиною якої є наведений вище матеріал, автори вважають виставу «Незрівнянна» вдалим прикладом сучасної соціально-комунікаційної технології у царині музи Мельпомени.

Список використаних джерел:

1. Електронний ресурс – [Режим доступу]: http://www.peoples.ru/art/theatre/opera/soprano/florence_foster_jenkins/
2. Електронний ресурс – [Режим доступу]: http://www.people.su/ua/35431_2
3. Електронний ресурс – [Режим доступу]: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
4. Електронний ресурс – [Режим доступу]: https://www.youtube.com/watch?v=P5ans_6oLmg
5. Електронний ресурс – [Режим доступу]: <http://md-eksperiment.org/afisha/ukraine/kyiv/nezrivnyanna-teatr-im-ivana-franka-20160323050214>

Демчина Л.І.

*кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу*

РЕФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО ТА ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ» У РАМКАХ ТРИЦИКЛОВОЇ СТРУКТУРИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У рамках освітніх реформ Міністерством освіти і науки та на виконання Закону України «Про вищу освіту» було розроблено новий перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюватиметься підготовка здобувачів вищої освіти, зокрема, спеціальність «Документознавство та інформаційна